

1974-ben, amelynek Ázbej Sándor építette át a fölszintjét kápolnává.

Az örmények térítő püspöke, *Világosító Szent Gergely* patrocíniumát viselő kápolna nagyobb részét az eredeti falak fogadják magukba. Ázbej a mellékhajón át megközelíthető főhajóhoz kapcsolta az újonnan épített, négy oldalán süttői vörös mészkővel borított nyolcszögű apszist, amely centrális

elrendezése révén a keleti kereszténység térképezését idézi. Szintén keleti utalást hordoznak az egyenlő szárú bizánci keresztetek, amelyek a főhajót tagoló négy márványoszlop zömök kockafejezeit díszítik. Az emberléptékű teret a szakrális atmoszféra mellett - valószínűleg az anyaghasználat miatt - a *Kádár-kor* hangulata is belengi.

Folytatjuk

Tiszta Szívvel 1956-ban – Egy hiánypótló kötet bemutatója a Fővárosi Örmény Klubban

A Fővárosi Örmény Önkormányzat által szervezett márciusi 21-i klubrendezvény keretében *Dr. Zsebők Csaba* történész beszélt nemrég megjelent könyvéről, amelyben az 56-os forradalom és szabadságharc eddig kevésbé feltárt fejezetével foglalkozik.

az 56-os „Tiszta szívvel” lap egyik eredeti (nagyon ritka) példányából felolvasta *Máté Imrének* a forradalom kitörését pár héttel korábban megíjósoló versét is.

Zsebők Csaba a kötet megírása előtt hajdani állambiztonsági forrásokat is kutatott. Ezekből is kiderült: a rendszerellenes egyetemistákból, s a pár oktatóból álló „Kolhoz Kör” és a Tiszta szívvel

című ELTE-s folyóirat „csapata” – سراiban például *I. Tóth Zoltánnal*, *Szabad Györggyel*, *Molnár Józseffel*, illetve *Máté Imrével*, ifj. *Domokos Pál Péterrel*, *Szakács Sándorral*, *Dr. Kabdebó Lóránttal* – rendkívül jelentős hatást gyakorolt az 1956-os eseményekre. „Félig nyilvánosan” ’56. március 15-én léptek színrre a Régi Országház Vendéglőben.

Pagonyi Judit

Jobbról Dr. Kabdebó Lóránt, Kelemen Elemér és Trencsényi Imre

Március 14-én ünnepség Kiss Ernő emléktáblájánál

A XV. kerület Örmény Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő Testülete fennállása óta közösen megemlékezik március 15-ről és október 6-ról.

2002-től az Örmény Önkormányzat szervezésében állított *Kiss Ernő* örmény származású altábornagy, aradi vértanú emléktáblájánál szerveznek ünnepséget és emlékünnepeket egyaránt.

Az emléktáblát *Nuridsány Zoltánné* kezdeményezésére, négy év utánajárással tudták elhelyezni a XV. kerület Kiss Ernő utca és Szentmihályi utca sarokház (volt Taródy Nagy Gyógyszertár) falán.

Leleplezte és felavatta *Katona Tamás* történész 2002 október 6-án. Kiss Ernő bronzplakettjét megmintázta *Nagy Előd* a kerületben élő festő és éremművész. Az első emléktábla volt Kiss Ernő aradi vértanúé a kerületben, az aradi vértanúk-ról elnevezett utcák sorában!

Nuridsány Zoltánné elnök köszöntötte a megjelenteket. S miután előzőleg feltettek egy fontos kérdést, amely így hangzott:

Balról: Várady Mária, Nuridsány Zoltánné, Belényessy István

Miért ünnepelnek az örmények március 15-én? Egyáltalán mi köze az örményeknek a reformmozgalomhoz és 1848-hoz? – a Himnusz elhangzása után az elnök udvariasan, röviden elmondta, hogy *I. Apafi Mihály* amikor befogadta és területet adott saját birtokán a Moldvából elmenekült 3000 örmény családnak, egy sem volt közöttük, aki ne tudott volna írni, olvasni és anyanyelvénél mellette még egy két más nyelven is beszélni. A felajánlott területet saját pénzüikkel váltották meg. Volt, aki már *I. Apafi* fejedelemtől nemességet kapott.

És tudják-e, tette fel a kérdést, milyen állapotok voltak akkor Erdélyben a török vész után és a szétszabdalt Magyarországon? Mikor szabadították fel a magyar jobbágságot? Majd tovább folytatta: az örmények tehetségükkel, szorgalmukkal, saját pénzből városokat hoztak létre, jómódú településeket, melyekben templomokat, iskolákat, kórházakat építettek. Felvirágoztatták a kereskedelmet a török által elpusztított Erdélyben, az országban. Gazdagságukkal mecénásokká váltak. Hogyne lettek volna hívei a reform mozgalomnak, amikor már ők polgári szinten éltek! Gyermekeiket taníttatták. Megtanulták a magyar nyelvet. Számátlan fontos megyei, városi posztot töltöttek be. Majd elsorolta, hány képviselőt adott az örmény közösség és 1848 után hány államfőt az országnak 1860-as évektől. Az örmények, a magyar örmények, az örmény gyökerű magyarok magyarabbak a magyaroknál.

A szabadságharc örmény hőseiről és vértanúiról már sokszor beszélt, leírta, hogy magyarörmények voltak. Életükkel áldoztak azért

a hazáért, mely befogadta őket. Ezért emlékezünk kulturális műsorral Kiss Ernő aradi vértanú emléktáblája előtt és fejezzük ki tiszteletünket március 15-én és október 6-án, fejezte be ismertetőjét Nuridsány Zoltánné elnök.

Végül átadta a szót *Várady Mária* színművésznak, aki elénekelte az örmény Miatyánkot, majd 1848-as dalokat. Előadta *Ady Endre* versét, *A Tűz csiholója*-t.

...Csak akkor születtek nagy dolgok
Ha bátrak voltak, akik mertek.
S ha százszor tudtak bátrak lenni,
Százszor bátrak és viharvertek.

Mesélt nem szokványos történeteket Kiss Ernő honvéd altábornagyról. Megénekelte az ünnepi résztvevőket a ragyogó tavaszi napsütésben. Megkoszorúzták Kiss Ernő emléktábláját. A XV. kerületi Önkormányzat részéről: *Németh Angéla* polgármester és *Tóth Imre* alpolgármester helyezte el a tisztelet és emlékezés koszorúját.

Az Örmény Nemzetiségi Önkormányzat és az Örmény Közösség részéről, Nuridsány Zoltánné, *Belényessy István*, *Várady Mária*, *Göcseján Antalné*, *Susányiné Koch Judit* és *Perlaky István* koszorúzott.

A Szózáttal fejeződött be az emlékezés és tiszteletadás a kerületi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében.

Dr. Cs. G.

Gopcsa Paula

Tájak, városok, emberek

Dávid Krisztián Imre festménykiállítása 2019. március 29-én nyílt meg a Zuglói Nemzetiségek Házában.

Zárugné Táncsin Katalin elnöknő köszöntötte a vendégeket, akiknek nem kell bemutatni a kiállítót, mert közösségünk minden tagja nemcsak ismeri, de szereti is figyelmességéért, kedvességéért, segítőkészségéért. Még a rózsák és a liliomok is az ő keze nyomán nyílnak templomunk kertjében, az Orlay utcában, mivel kertészmérnök.

Akiállított képek érdekessége, hogy nem vászonra vagy lemezre készültek, hanem üveglapra. Németül „Hinterglasmalerei”-nek nevezik ezt a technikát, amikor az üveg hátlapjára festik meg a képet temperával, vagy olajfestékkel. Az így készített szentképek a népművészet körébe tartoznak. Különösen német és cseh területen voltak kedveltek, de a Monarchia keleti felén, az északi szlovákok, az erdélyi románok és a déli szerb lakosok képigényeinek kielégítésére, nálunk is, mint Európa más tájain is, számos üvegfestő központban készítették. Erdélyben

nagyobb üvegfestő központok: Füzesmikola, Arad, Brassó, Fogaras, Gyulafehérvár.

A magyar katolikus parasztság is használta az üvegfégeket.

Búcsúkon árusították. Az emberek szívesen adták fiataloknak nászajándékkul. A „szent sarokra” függesztették, egyet jobbról, egyet balról. Ha nagytakarításkor levették, énekelve, imádkozva tették vissza. Ha divatosabbra cserélték, a régít nem volt szabad eladni, vagy megsemmisíteni. Ilyenkor a padlásra került. Mezőkövesden szépen leterített asztalra tették, elé méccsest és virágokat, Ott imádkoztak.

A Magyar Néprajzi Múzeum mintegy 400 darabból álló gyűjteményt őriz, üveg-, tükör- és ikonképekből, az 1885-ös és az 1896-os Millennium Kiállítás anyagából.

Gopcsa Paula festőművész és *Dávid Krisztián*

Az ábrázolásokon *Jézus és Mária*. Bibliai történetek. Utolsó vacsora. Krisztus a keresztfán. Pieta. Pantokrátor. Jézus a keresztfán. Mária szíve. Angyali üdvözlés. Fájdalmas Istenanya. Bűnbánó Magdolna.